

XVI. PETRUS ALBERTUS VAN DER PARRA, JEREMIAS VAN RIEMSDIJK, JAN SCHREUDER, HUIJBERT WILLEM VAN BAZEL, REYNIER DE KLERK, NICOLAAS HARTING, LOUIS TAILLEFERT, MICHEL ROMP, WILLEM HENDRIK VAN OSSENBERG, MAURITS THEODORUS HILGERS, WILLEM ARNOLD ALTING EN PIETER CORNELIS HASSELAAR, BATAVIA 21 OKTOBER 1766.

VOC 3158 (Kol. Arch. 3050), fol. 9-280.

[fol. 9] De Nijenburg vertrok met de generale missive van 8 april 1766 vroeger dan gewoonlijk en raakte zeven dagen later buiten Straat Sunda in volle zee. Hopelijk is ze al in Nederland aangekomen. In vervolg op de eervolle vrede met Kandy is ook spoedig daarna de ratificatie ontvangen. Ontvangen zijn de brieven van Heren XVII van 4 en 21 oktober 1765 met de bestellingen uit Azië voor 1767. [fol. 10] Bovendien arriveerde een brief van de heren bewindhebbers voor de geheime zaken van 28 oktober 1765. Na de lezing op 24 juni 1766, toen enige zaken direct afgewikkeld zijn, is er over al deze brieven op 15, 17, 18 en 21 juli vergaderd en zijn de nodige besluiten genomen.

AMBON

Heren XVII vonden het slecht beleid dat er op Ambon in september 1763 f 533.600 in kas was, terwijl het maximum bedrag niet meer dan twee ton mag zijn. Deze overschrijding was aan toevallige omstandigheden te wijten. [fol. 11] In mei 1763 waren er, na de betaling van de inkopen, gelden uit de nalatenschappen van gouverneur Meijert Joan van Idsinga en de hoofdadministrateur Govert Ludolph van Beusechem in kas met nog enige andere posten. Het totaal was f 313.519, aangenomen tegen een agio van 4 %. Daarom zijn er aan het eind van 1763 geen contanten voor 1764 naar Ambon gezonden en zo was het restant per eind augustus 1764 reeds verminderd tot f 118.314. Dat de kruidnageloogst in 1763 van 983.660 pond, in tegenstelling tot het voorafgaande jaar, veel groter was dan de verwachte 597712 pond zal Heren XVII reeds duidelijk zijn. Onlangs is de opbrengst tot 511.185 pond gestegen in plaats van de begrote 4992 pond. Hoewel hieruit blijkt hoe weinig betrouwbaar de opgaven van de regenten zijn, prijst men zich gelukkig dat het bestuur dit jaar een vroege en zeer rijke oogst [fol. 12] van ongeveer 1.400.000 pond verwacht. Men is tevreden dat de bevelen voor de patrouillering tegen smokkel langs de kust van Ceram zijn goedgekeurd en dat dat wat de schepen zullen confisqueren, voorwaardelijk aan de opvarenden mag worden afgestaan. Men verwacht dat dit ook zo zal zijn met de maatregelen die sindsdien zijn genomen. Immers, volgens de geheime brief van 25 mei 1766 hebben de smokkelaars en rovers in het voorafgaande najaar en voorjaar daaronder zeer geleden. Voor wat Heren XVII hebben opgemerkt over de burgervvaart uit Ambon via Banda en Makassar en direct uit Banda via Makassar naar Batavia [fol. 13] wordt verwezen naar wat daarover reeds is geschreven. In het antwoord van het bestuur op de brief van Heren XVII van 10 oktober 1764 wordt daarover ook in het gedeelte over Banda gesproken. Alles wat er over te zeggen valt, staat daar en toont duidelijk aan dat er van smokkel in specerijen of van nadeel voor de Compagnie geen sprake is. Maar in de eerste te verzenden brieven zal het bestuur op Ambon en Banda er nog eens aan herinnerd worden om de bevelen in die brief stipt na te komen. Verleden jaar is bevolen om jaarlijks onder de papieren voor Nederland een lijst van aangekomen particuliere schepen met hun lading te voegen. De besturen beloofden dit te zullen doen. [fol. 14] De eerder opgevraagde stukken die ze naar Batavia zonden, zijn nu bijgesloten. Het is moeilijk na te gaan of die reeds in kopie naar Nederland zijn doorgestuurd, als ze niet op een goede manier in een bundel te Batavia werden ontvangen. Verleden jaar is dit nog eens in een rondschriften bevolen. Men hoopt dat Heren XVII hierover geen klachten meer